

اولین حضور

(نخستین بار اول معلمی دانش آموزان و انگاه فرنگیان البرز)

کرد و زندگان:

علی رضا جلالی، زهرا فلی، کهن

و

جمعی از دانش آموزان و انگاه فرنگیان البرز

سرشناسه: جلالی، علی رضا، ۱۳۴۲
عنوان و نام پدیدآور: اولین حضور (خاطرات سال اول معلمی دانش آموختگان دانشگاه فرهنگیان)، زهرا فلاح کهن، علی رضا جلالی و جمعی از دانش آموختگان دانشگاه فرهنگیان البرز
مشخصات نشر: کرج، انتشارات ملرد ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری: ۳۰۶ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵ س. م.
شناسه افزوده: فلاح کهن، زهرا، ۱۳۷۳
شناسه افزوده: جمعی از دانش آموختگان دانشگاه فرهنگیان استان البرز کرج
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۴-۹۷-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: معلمان - ایران - خاطرات
موضوع: Teachers - Iran - Diaries
رده بندی دیویی: ۵۰۰۰۱/۱۷۳
رده بندی کنگره: ۷۲۸۳۲/۴LB الف ۷۲۸۳۲
شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۴۰۶۸۶

نام انتشارات: ملرد

نام کتاب: اولین حضور (خاطرات سال اول معلمی دانش آموختگان دانشگاه فرهنگیان البرز)

مؤلفان: زهرا فلاح کهن، علی رضا جلالی و جمعی از دانش آموختگان دانشگاه فرهنگیان البرز

صفحه آرا: فاطمه پور امیری

طراح جلد: فاطمه پور امیری

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۴۴-۹۷-۲

چاپ: موسسه فرهنگی هنری روزنه روجیم @GMAIL.COM

آدرس انتشارات: البرز، کرج، ۰۲۶۳۲۵۶۷۵۶۷ ۰۹۱۲۵۶۴۸۸۰۲

Nashr.melard@gmail.com

فهرست مطالب

۱۲.....	پیشگفتار
۱۴.....	مقدمه

فصل اول: اولین حضور

۲۰.....	آغاز کار با معلم (سیده فاطمه میرسلیمی)
۲۳.....	روزی که معلم شدم (شهره قدیمی)
۲۸.....	یک مهر (فاطمه) بدن کن
۳۰.....	کتاب ها را باز کنید (برگس عباسی)
۳۳.....	لبخند بهاری (لیلا شماخی)
۳۸.....	کلاس کم داریم! (مینا میراحمدی)
۴۱.....	کلاس چندپایه من (شبیم ثناگو)
۴۳.....	پسرهای شیطان کلاس من (زهره محمدزاده)
۴۶.....	عشق معلمی (ساناز حکیمی)
۵۰.....	اضطراب اولین حضور (کبری رحمتی)
۵۶.....	خاطرات مدرسه (سارا رودباران)
۶۲.....	روز اول (مریم معدنی پور)
۶۵.....	خاطره ی اولین سال معلمی (معصومه داوودی)
۶۹.....	اولین خاطره (زینب حیدری)
۷۲.....	اولین جلسه تدریس درس قرآن (زهره ربیعی)
۷۴.....	برخورد اول (سیده مریم حسینی)
۷۸.....	سال جدید (سولماز غلامی)
۸۰.....	اعجوبه خلقت (اعظم یوسفی)
۸۴.....	اولین نگاه (فائزه دهقانی نژاد)

فصل دوم: حضور موثر

۸۹	تولد پدر (ساناز حکیمی)
۹۱	آرزوی کوچک (لیلا شماخی)
۹۶	اخلاق خوب (سارا مقدم)
۱۰۰	رها (ساناز حکیمی)
۱۰۳	قصه ی نرگس (مریم ملاحسنی)
۱۰۹	روز تلخ (فاطمه صبوری نیا)
۱۱۲	من به سالار لب نمی زنم (زهرا فلاح کهن)
۱۱۶	لاک پشت، زندگی دوباره (مریم اسلامی)
۱۱۸	ترحم مادر، کمک معلم (وحیده صفری)
۱۲۰	جوهر قرمز (سارا مقدم)
۱۲۱	بعد از دیدن حادثه پلاسکو (انار فغانی)
۱۲۴	نامه ای برای معلم (فائزه دهقانی نژاد)
۱۲۷	عیادت (زهرا محمدزاده)
۱۳۳	نظافت کلاس (علیرضا مهدیخانی)
۱۳۶	درسی که یک معلم گرفت (زهرا فلاح کهن)
۱۳۹	کفش پاشنه بلند (مرضیه سادات رسول)
۱۴۱	امید (سپیده وادی گرد)
۱۴۴	تأثیر احترام (حسین سلطانی)
۱۴۷	و اوفوا بالعهد (فاطمه صبوری نیا)
۱۴۹	رئیس ۱۱ ساله (شبنم صانمیان)
۱۵۲	پسران پایه ششم (مریم برخی)
۱۵۴	تلخ و شیرین (زهرا سیبلی)
۱۵۸	جلسه اول با اولیا (زهرا زینالی)
۱۶۴	بازرس (پریسا فتحی زاده)
۱۶۶	تنیبه بدنی (علیرضا مهدیخانی)

- شیرینی و تلخی های معلمی (مهناز قربانی)..... ۱۶۹
- لیمو شیرین تلخ نشه (زهره فلاح کهن)..... ۱۷۲
- صندلی صمیمیت (فریبا کمندی)..... ۱۷۶
- مدرسه استثنایی (مرضیه نوری شاد)..... ۱۸۰
- ساکن خیابان بهشت (محسن فلاحتداری)..... ۱۸۶
- خنده ی مریم (فاطمه زارعکار)..... ۱۹۴
- گریه های پایان (زهره فلاح نژاد)..... ۱۹۸
- تفکرات قدسی دانش آموزان امروزی (نرگس عباسی)..... ۲۰۱
- اختلال یادگیری (فاطمه حسینی نیا)..... ۲۰۴
- چگونگی آموزش قرآن (فرحناز محمدی)..... ۲۰۶
- شروع خوب (منیژه محسنی)..... ۲۰۸
- حمایت های بی مورد (حسین سلطان)..... ۲۱۲
- ندا (مرجان خمیس آبادی)..... ۲۱۷
- حادثه خیر نمی کند (اعظم یوسفی)..... ۲۲۲
- مسابقه (زهره سبیلی)..... ۲۲۵
- قضاوت ممنوع! (زهره یوسف نیا)..... ۲۲۹
- جدایی (فریبا کمندی)..... ۲۳۱
- خانه به دوشی! (پریسا فتحی زاده)..... ۲۳۵
- اردو با پای پیاده (زهره کاظمی)..... ۲۳۸
- سنگ های قیمتی (مریم محمدی)..... ۲۴۱
- حسن ناب (صدیقه معدنی پور)..... ۲۴۴
- گریه یک مرد (زهره فلاح کهن)..... ۲۴۷
- مسافران کتابخانه (لیلا شماخی)..... ۲۵۱
- طلاق (شهره قدیمی)..... ۲۵۵
- جلسه با اولیا (فاطمه معدن کن)..... ۲۵۹
- از محبت خارها گل می شود (بهاره یکه فلاح)..... ۲۶۰

۲۶۴.....	کشتی کج (سید احمد حسینی)
۲۶۸.....	غرق شدگی (فاطمه زارعکار)
۲۷۰.....	زنگ صبحانه (ساناز فعله گری)
۲۷۴.....	شجاعت اخلاقی (سیدسپیده طاهری)
۲۷۷.....	اشتباه (معصومه میرابوالقاسمی)
۲۷۸.....	پراکنده (زهرا یوسف نیا)
۲۸۰.....	فرصت دوم (آرژر کمک پرلی)
۲۸۳.....	زنگ اول (م. سومه ابوالحسنی)
۲۸۴.....	شرایط ویژه (مریم بهادر انصاری)
۲۸۷.....	خون شیرین (فاطمه زارعکار)
۲۸۹.....	نتیجه شیرین (مریم معدنی پور)
۲۹۲.....	لبخند (فاطمه حسن نژاد)
۲۹۵.....	تجربه ای تازه (عاطفه عتیقی)
۳۰۱.....	نمره قرضی (زهرا دوستی)
۳۰۲.....	کنترل هیجان (فاطمه کاظمی)
۳۰۵.....	دفتر بیچاره ها (فرحناز محمدی)

پیشگفتار

أَيُّ بَنِي... فَبَادَرْتُكَ بِالْأَدَبِ قَبْلَ أَنْ يَقْسُو قَلْبُكَ، وَ يَسْتَفِغِلَ لُبُّكَ، لِيَسْتَقْبِلَ بِجِدِّ رَأْيِكَ مِنَ الْأَمْرِ مَا قَدْ كَفَاكَ أَهْلُ التَّجَارِبِ بُعْيَهُ وَ تَجَرِبَتُهُ، فَتَكُونَ قَدْ كُفِّتَ مُؤَوَّنَةُ الطَّلَبِ، وَ عُوْنِيَتْ مِنْ عِلَاجِ التَّجَرِبَةِ،

پسرم! ... پس در تربیت تو شتاب کردم، پیش از آن که دل تو سخت شود، و عقل تو به چیز دیگری مشغول گردد، تا به استقبال کارهایی بروی که صاحبان تجربه، زحمت آزمون آن را کشیده‌اند، و تو را از تلاش و یافتن بی‌نیاز ساخته‌اند، و آنچه از تجربیات آنها نصیب ما شد، به تو هم رسانیده‌ام. و رخی از تجربیاتی که بر ما پنهان مانده بود برای تو روشن گردد ...

نهج البلاغه، نامه ۳۱

معلمی هنر است و معلم هنرمند، اما معلم وظیفه‌ای سنگین‌تر دارند؛ زیرا اگر هنرمندان از آموختن دانسته‌های خویش به دیگران عاجز باشند، در شایستگی ایشان نمی‌توان شک کرد، اما معلمان هنرمندانی هستند که باید بتوانند سرخویش را به دیگران منتقل کنند. نومعلمانی که اولین فارغ‌التحصیلان دانشگاه فرهنگیان استان البرز بودند نشان دادند که می‌توانند هنرمندانه تجارب و اندوخته‌های خود را در اختیار مخاطبان و دوستان خود قرار دهند به همین سبب با اعلام آمادگی آنان، کار جمع‌آوری خاطرات از اواخر اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۶ با یاری خداوند متعال و حضور ۷۲ نفر از نومعلمانی که در حال پشت سرگذاشتن سال اول معلمی خود بودند آغاز شد و در مدت زمان تقریباً یک ماهه، ۱۲۲ خاطره به صورت‌های مختلف اعم از صدا، دست‌نوشته و ... جمع‌آوری شد که بانظر گروهی از همکاران در حوزه تایید محتوای خاطرات، ۹۰ خاطره مورد تایید نهایی قرار گرفت و این گروه تألیف مصمم شد کتاب ارزشمندی را تحت عنوان «اولین حضور» به

چاپ برساند که دربردارنده خاطرات سال اول معلمی اولین دانش آموزان دانشگاه فرهنگیان استان البرز است و سعی کرده اهداف غایی و کلی زیر را در برداشته باشد:

۱. انتقال تجربیات به نو معلمان آینده جهت ایجاد آمادگی بیشتر و کاهش استرس آنان
 ۲. انتشار موضوعات و مسائلی که مسؤولیت یک معلم را برمی انگیزاند.
 ۳. ارائه آسیب ها و چالش های نظام آموزشی جهت آگاهی مسؤولان و یادآوری مسؤولیت های خطر آنان
 ۴. ارائه حوزه های تربیتی به استادان دانشگاه فرهنگیان جهت تجزیه و تحلیل آنها برای دانشجوی معلمان
 ۵. ارائه راه حل هایی برای حل مسأله که یک نومعلم به ذهنش رسیده است.
 ۶. آگاه نمودن خانواده ها از وضعیت رفتاری فرزندانشان در کلاس
- حال که نخستین جلد کتاب "اولین حضور" منتشر می شود بر خود لازم می دانیم مراتب سپاس مجدد خود را از همه نومعلمانی که خاطراتشان را در اختیار ما قرار داده بیان کنیم و قدردان زحمات اعضای گروه گردآورنده: فاطمه زارعکار، لیلا شماخی، فاطمه صباری، فاطمه معدن کن، زهرا برخی، شهره قدیمی، فاطمه زارعکار، لیلا شماخی، فاطمه صباری، فاطمه معدن کن، زهرا سلمانی، ساناز فعله گری، وجیهه صفری، مرجان خمیس آباد، سارا مقدم، فریبا کمندی، زهرا فلاح نژاد، مریم ملاحسنی، فاطمه کاظمی و سمیرا آجرلو که همراه ما بودند باشیم.
- امید است که کتاب پیش رو راه خطیر و ارزشمند معلمی را برای کسانی که به تازگی وارد جرگه معلمان می شوند هموارتر سازد.

علی رضا جلالی، زهرا فلاح کهن

مقدمه

در زندگی انسانها، همیشه تجربه «اولین» و «اولین‌ها» ماندگار است. از این قبیل است: اولین روز دانش آموزی، و یا اولین روز معلمی. اکنون مجموعه‌ای از «اولین‌های روز معلمی به قلم، شماری از نومعلمانی که تجربه‌های ناب خود را ثبت کرده‌اند، پیش‌روی ماست. قلم و بیان‌شان ساده، صمیمی و زیباست. سطر سطر خاطرات‌شان عمیق، پرمعنا و آموزنده است. هرچه بیشتر می‌خوانی و بیشتر می‌روی بیشتر لذت می‌بری. در این روزگار شفاف‌ی ببت خاطرات به صورت کتبی، کاری است ستودنی، کاری که نومعلمان ما از عهده آن به خوبی رانده‌اند. باید به آنها آفرین گفت. باید آرزو کرد نومعلمان دیگر نیز به آنها تاسی جوید. و با ثبت «اولین‌های زندگی معلمی، دیگران را شریک تجربه‌های ناب خود سازند. این آرزو، حار نیست چه بسا در آینده شاهد انتشار مجموعه‌ای از خاطرات نومعلمان، در جای جای این سرزمین، باشیم که دانش‌آموخته دانشگاه فرهنگیان‌اند و می‌دانند خاطراتشان و تجربه‌هایشان به کار انشجع معلمان خواهد آمد.

از سطر سطر خاطرات پیش‌رو می‌توان دریافت که نومعلمان ما در کوتاه‌ترین زمان ممکن می‌توانند در زمره توانمندترین معلمان ایران‌زمین قرار گیرند. این مایه مباهات دانشگاه فرهنگیان است که رسالت سنگین و خطیر تربیت معلمان این سرزمین را به دوش می‌کشد. خاطرات پیش‌رو، تنها بیان تجربه‌های ناب اولین روزهای ما نیست، در آن به آموخته‌های نومعلمان در دانشگاه فرهنگیان، به ویژه تجربه کارورزی در دوران دانشجویی معلمی نیز می‌توان برخورد. دانشگاهی که می‌خواهد به گونه‌ای تخصصی به تربیت معلم پردازد و حرفه معلمی را تثبیت و اعتلا بخشد، بی‌شک باید به دانش‌آموختگان خود بیالذ و به حمایت از آنها پردازد.

با مرور در این دفتر خاطرات، می‌توان بسیار آموخت، آموختنی‌هایی که به کار دانشجویی معلمان خواهد آمد. آنها می‌توانند تجربه‌های نومعلمان را به کار گیرند و خود تجربه‌های تازه‌ای را رقم بزنند. در هریک از خاطرات پیش‌رو نکته و نکته‌هایی آموختنی وجود دارد. از جمله:

• نحوهٔ مقابله با نگرانی و ترس ناشی از شروع کار در روزهای

نخست معلمی

• نحوهٔ آماده شدن برای نخستین روزهای معلمی

• نحوهٔ برخورد و تعامل با مدیریت مدرسه و معلمان با سابقه

• نحوهٔ مقابله با دشواریهای روزهای نخست معلمی

• نحوهٔ ادارهٔ کلاسهای پرجمعیت

• نحوهٔ آموزش در کلاسهای چندپایه

• نحوهٔ عمل در کلاسهایی با دانش آموزان جنس مخالف

• نحوهٔ برخورد با دانش آموزان بیش فعال

• نحوهٔ برخورد با دانش آموزان کم حرف، منزوی و گوشه گیر

• نحوهٔ برخورد با دانش آموزان خاطی

• نحوهٔ برخورد با دانش آموزان بدسرپرست

• نحوهٔ آموزش در مدارس شهری و روستایی

به این فهرست باز هم می توان افزود. مواردی که برای نمونه آورده شد، هریک تجربه های شخصی نومعلمانی است که مسائل و دغدغه های تربیتی روزهای حرفه معلمی را به نمایش گذاشته اند. ای کاش هزاران نومعلمی که در سال ۱۳۶۵، در ادامهٔ تعلیم و تربیت شدند نیز همت می کردند و به ثبت خاطرات خود می پرداختند. بدین ترتیب این مجموعه از خاطرات می تواند به غنی شدن ادبیات آموزش در نظام تعلیم و تربیت ایران بیفزاید. به نومعلمان استان البرز که برای تدوین این خاطرات همت کرده اند باید تبریک گفت و قدر نوشته های آنها را دانست. امید که این راه را ادامه دهند و با نوشتن خاطرات خود دیگران را نیز در تجربه های مفید خود شریک سازند.

نصرالله صالحی

سرپرست مدیریت پردیس های

دانشگاه فرهنگیان استان البرز

مقدمه

مهارت نوشتن و ثبت تجربه های شخصی که نوعی روایت پژوهی نیز قلمداد می شود، مزیت هایی را برای نویسنده و خوانندگان آن فراهم می سازد. فایده ای که نویسنده از نقل و ثبت خاطره می برد از آن جهت است که آگاهی اش نسبت به خودش افزایش می یابد به عبارت دیگر به او کمک می کند تا به شناختی از خود و اعمالش دست پیدا کند و این خویشتن شناسی پنجره ای را به روی وی می گشاید تا خود را بهتر و دقیق تر ببیند و درباره انصافات پیش آمده، تفکرو تحلیل کند و آنگاه تجربه های بعدی را غنی تر سازد. پیش از آنکه نوشتن را دادهای زندگی شخصی مهم باشد واکاوی و بهره گیری از آنها در زیستن با اهمیت تلقی می شود. برای کسانی که خواننده این خاطرات هستند نیز دستمایه ای برای تفکرو تأمل است و راهی را به دست می توانند به ملاک ها و معیارهایی برای رفتار خود دست پیدا کنند و همچنین با به اشتراک گذاشتن و گفت و شنود پیرامون این رویداد نقشه ی راهی برای اعمال خود ترسیم کنند

کتاب حاضر مجموعه ای از خاطرات معلمان است که در اولین سال کاری سرکلاس درس حاضر شدند و آنچه در ساعات اولیه کلاس با معلمان و دانش آموز گذشته است را به رشته تحریر درآوردند. این نوشته ها هم به درد کسانی می خورد که آرزوی رفتن به کلاس درس را دارند و رویای معلم شدن را در سر می پرورانند و هم برای مدرسان و استادان دوره های تربیت معلم سودمند است که می خواهند معلم تربیت کنند و دانشجویان را با پیچیدگی ها و رموزهای معلمی آشنا سازند.

اولین روز معلمی بسیار مهم و سرنوشت ساز برای شاغلان این رشته است، چرا که کیفیت ارتباط و تعامل معلم و دانش آموزان در همین لحظات رقم می خورد اگر این برخورد به شکل مطلوب و رضایت بخش بین طرفین شکل نگیرد در ادامه کار، هم معلم و هم دانش آموز دچار مشکل می شوند و کلاس درس برای آنها آزاردهنده خواهد شد و برعکس.

چنانچه اولین نگاه و نگرش به همدیگر مثبت و همدلانه باشد انگیزه کار برای معلم و شوق یادگیری در دانش آموز افزایش می یابد.

بنابراین داوطلبان شغل معلمی نیازمند مطالعه در این زمینه و تجربه اندوزی از دیگران هستند، از سوی دیگر استادان دانشگاه فرهنگیان با توجه به دروس متعددی که در برنامه های درسی دانشجومعلمان پیش بینی شده است، مهارت های معلمی را به آنها می آموزند. مجموعه ای که در پیش رو خوانندگان قرار دارد تعداد قابل توجهی از شواهد رویدادهایی از تجربیات اولین روز حضور یک معلم در کلاس درس را توصیف می کند که می تواند در قالب کارگاه آموزش و از طریق گفتگو بین دانشجومعلمان مورد کنکاش و داوری قرار گیرد. هرکدام از این خالرات موضوع یک جلسه کارگاهی به حساب می آید که قابلیت فراوانی برای درس پژوهش دارد. مسئله نخستین ساعات ارتباط با شاگردان، مساله تقریباً همه معلمان تازه کار است.

در این کتاب موقعیت های متعدد و شرایط واقعی از زبان معلمان تازه وارد بازگو شده است که می تواند مرجع مناسبی برای کسب مهارت ارتباط با دانش آموزان در روزهای آغازین مدرسه باشد که مستلزم بحث و گفتگو در سبکهای تربیت معلم و ارزیابی و نقادی و تمرین مستمر در جریان کارورزی می باشد.

نورعلی عباسپور

مدیرکل برنامه ریزی انجمن های مدارس

آموزش خانواده و مشاوره اولیا وزارت آموزش و پرورش

۱۳۹۶/۶/۱۱